

GAZETA TRANSILVÂNIEI

REDACTIA ŞI ADMINISTRAȚIA
Braşov, Calea Victoriei Nr. 35
— Telefon 2226 —
Abonament anual 200 lei. Pen-
tru străinătate, autorităţi, insti-
tuţii şi întreprinderi 500 lei
Anunţuri şi reclame după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIŢIU

Apare de 2 ori pe săptămână

România este hotărât pe
Ea vrea să desăvârşească
dar tot atât de hotărâtă este
de consolidare
statutea şi inde-
pendenţa ei.
D-lui Prof. Ioan
Biblioteca Un
gele Carol II.

România cedează Ungariei o parte din Ardeal

Autorităţile române obligate să părăsească teritoriile cedate în 14 zile

Viena. — Agenţia D. N. B. transmite:

Guvernele român şi ungar s'au adresat guvernului Reichului şi guvernului Italiei, rugându-le să rezolve printr'un arbitraj chestiunea în suspensie, între România şi Ungaria, cu privire la teritoriul ce urmează a fi cedat Ungariei.

În urma acestor cereri şi în urma declaraţiilor făcute de guvernele român şi ungar, şi în acelaşi timp a cererilor în sensul că România şi Ungaria vor considera că cele două părţi sunt legale printr'o asemenea sentinţă de arbitraj, d-l von Ribbentrop, ministrul german al afacerilor străine, şi contele Ciano, ministrul italian al afacerilor străine, după o nouă întrevvedere cu d-l Manollescu, ministrul român al afacerilor străine şi cu contele Cary, ministrul ungar al afacerilor străine, au pronunţat la Viena sentinţa de arbitraj următoare:

Iată textul sentinţei, după comunicatul oficial:

1. Traseul definitiv al liniei de frontieră, care desparte România de Ungaria, va corespunde aceleia marcat pe harta geografică aci anexată. O comisie româno-ungară va determina detaliile traseului la faţa locului.

2. Teritoriul român atribuit Ungariei va fi evacuat de trupele româneşti într'un termen de 15 zile şi remis în bună ordine acesteia. Diferitele faze ale evacuării şi ale ocupării, precum şi modalităţile lor vor fi fixate în termen de o comisie româno-ungară. Guvernele ungar şi român vor veghea ca evacuarea şi ocuparea să se desfăşoare în ordine completă.

3. Toţi supuşii români, stabiliţi în această zi pe teritoriul ce urmează a fi cedat şi cedat de România dobândesc fără alte formalităţi naţionalitatea ungară.

Ei vor fi autorizaţi să opteze în favoarea naţionalităţii române într'un termen de şase luni. Acele persoane care vor face uz de acest drept vor părăsi teritoriul ungar într'un termen adiţional de un an şi vor fi primiţi în România. Ei vor putea să ia, fără nici o impledecare, bunurile lor mobile, să lichideze proprietatea lor imobilă, până în momentul plecării lor, şi să ia cu ei produsul rezultat. Dacă lichidarea nu reuşeşte, aceste persoane vor fi despăgubite de Ungaria. Ungaria va rezolva într'un mod larg şi acomodant toate chestiunile relative transplatarea optanţilor.

4. Supuşii români de rasă ungară, stabiliţi în teritoriul

cedat în anul 1919, de către Ungaria, Românii, şi care rămâne sub suveranitatea acesteia, primesc dreptul de a opta pentru naţionalitatea ungară, într'un termen de 6 luni. Principiile enunţate în paragraful trei vor fi valabile pentru persoanele care vor face uz de acest drept.

5. Guvernul ungar se angajează solemn să asigure în totul cu cellalţi supuşii unguri pe persoanele de rasă română care, pe baza arbitrajului de mai sus, vor dobândi naţionalitatea ungară. Pe de altă parte, guvernul român ia acelaşi angajament solemn în ceea ce pri-

Frontiera definitivă româno-ungară fixată prin sentinţa arbitrală dela Viena

Viena 30 (Rador). — Agenţia DNB transmite:

Din sursă autorizată se anunţă, deşi sub rezervă completă, că frontiera definitivă româno-ungară, fixată prin sentinţa arbitrală de azi, ar avea în mod aproximativ traseul următor:

Incepând dela sud-vest de Salonta la frontiera actuală ungară, el se îndreaptă în direcţia nord-est, trece la circa 10 km. la sud-est de Oradea-Mare, care devine astfel ungară, merge spre est, imediat la sud de calea ferată Oradea-Mare-Cluj, care deasemenea trece la Un-

gară, până la un punct situat la circa 30 km. la nord-vest de Târgul Mureş, la apol direcţia spre sud-est, lăsând Românii linia ferată Sighişoara—Braşov.

6. Detaliile rezultând din transferul de suveranitate vor fi reglementate prin conversaţii directe între guvernele român şi ungar şi

7. În cazul în care dificultăţi s'au indoei s'ar ivi în cursul aplicării acestui arbitraj, guvernele român şi ungar se vor înţelege pe cale directă. Dacă într'o chestiune sau alta înţelegerea nu se realizează, litigiul va fi supus guvernului Reichului şi Italiei, care vor adopta o soluţie definitivă.

La circa 22 km. spre nord-est de Braşov, care rămâne Românii, traseul frontierei face un arc de cerc către sud. Apol el merge în sus în direcţia est, până la marea creastă a Carpaţilor, pe care ea o urmează către nord, pe vechiul traseu al frontierei româno-ungare, din epoca dinainte de război, până ce atinge noua frontiera româno-sovietică.

şi Ungariei constată în mod explicit că ei au luat cunoştinţă de sentinţa de arbitraj dela Viena. Ei au confirmat apol încă odată şi în mod explicit, în numele guvernului lor, declaraţia că ei acceptă sentinţa de arbitraj ca o reglementare definitivă şi că ei se obligă să o execute fără condiţii.

Sentinţa de arbitraj

a fost acceptată în mod oficial

Viena 30 (Rador). — Agenţia DNB transmite:

Spre a se termina negocierile dintre reprezentanţii Germaniei, Italiei, Românii şi Ungariei, reprezentanţii celor patru state au semnat un protocol.

În acest protocol, ministrul de afaceri străine al Românii

Acordul germano-român asupra statutului viitor al minorităţii germane

Viena 30 (Radlopress). — Azi a fost semnat la Viena protocolul germano-român asupra statutului viitor al minorităţii germane în România. Protocolul are următorul cuprins:

Guvernul Regal Român se obligă să asorde membrilor minorităţii germane în România statut echivalent în toate domeniile cu drepturile românilor şi de a desvolta statutul minorităţii germane mai departe, pentru a asigura drepturile naţionalităţilor germane în concordanţă cu spiritul rezolu-

ţiilor dela Karlsbad.

Viena 30 (Radlopress). — Cu prilejul negocierilor dela Viena asupra problemelor ungaro-române, guvernul Reichului a încheiat un acord cu guvernul român şi cu guvernul ungar cu privire la protejarea minorităţii germane atât în România cât şi în Ungaria. Acest acord cuprinde toate revendicările minorităţii germane din România şi din Ungaria. Acum aceste revendicări au fost satisfăcute.

Germania şi Italia

garantează integritatea şi inviolabilitatea teritoriului românesc

Viena 30 (Radlopress). — În urma arbitrajului dela Viena a avut loc schimbul de note între d-l von Ribbentrop şi contele Ciano de o parte şi d-l Manollescu pe de altă parte.

Prin nota germano-italiană Germania şi Italia garantează

integritatea şi inviolabilitatea teritoriului românesc.

Guvernul român în nota sa de răspuns a acceptat această garanţie.

Teritoriul român cedat Ungariei are o suprafaţă de circa 45.000 km. pătraţi.

Conferinţa administrativă dela Braşov

Măsuri pentru aprovizionarea regiunii cu grâu, făină, petrol şi alimente

În sala festivă a prefecturii de judeţ, a avut loc o importantă conferinţă administrativă sub preşedinţia d-lui col. Vintilă Georgescu, prefectul judeţului, la care au fost convocaţi în afară de autorităţile locale şi pretorii şi notarii din judeţul Braşov.

Au mai fost convocaţi deasemenea şi d-nii: Kraus dela moara Seewaldt şi Ghötz dela moara Hălchitu, precum şi conducătorii depozitelor de distribuire petrolului.

Provocată de forurile superioare, conferinţa a avut drept scop studierea posibilităţilor şi măsurilor şi ce urmează a se lua, în vederea aprovizionării regiunii noastre cu grâu şi petrol pe o durată de 6 luni de zile, — precum şi înfiinţarea de depozite de alimente în fiecare comună.

Expunerea făcută de d-l col. Vintilă Georgescu

Declarând conferinţa deschisă, de d-l col. Vintilă Georgescu, prefectul judeţului a început expunerea, cu următoarele: Ne-am convocat în această şedinţă în scopul de a aviza asupra măsurilor, cele mai bune posibile, pentru a asigura populaţiei aprovizionarea cu cele necesare pentru iarnă. Pentru guvern, aceste măsuri sunt de o mare importanţă: Cu toate greutatele şi în cluda situaţiei prin care trece ţara el ne-a împus să facem eforturile necesare pentru a asigura liniştea populaţiei. A-1 da toate de câte are nevoie, înseamnă un gest patriotic şi aceasta pentru că populaţia din Braşov în timpul acestor evenimente să aibă o grijă mai puţin. În continuare d-sa a trecut la studierea pe rând a problemei pâinei şi petrolului.

Pâinea

Articolul alimentar de prima necesitate pâinea, deschide cea mai acută problemă a cărei rezolvare cere măsuri urgente şi prompte.

Szaniem ţara grâului, însă recolta slabă a anului acesta şi desprinderea Basarabiei dela sânul României Mari ne-a pus în situaţia de a avea o pro-

ducţie deficitară; de aici nevoia unei raţionalizări a acestui aliment. D-sa arată apol că preţul grâului fixat de guvern la 68.000 lei vagonul s'a urcat la aproape 90.000 lei, acelaşi situaţie la făină, care a determinat guvernul de a începe lucrările pentru înfiinţarea unui nou regim al pâinei, prin care se avizează la fabricarea unui tip popular de pâine, pentru a stârpi pofta de câştig a brutarilor.

Până atunci toţi producătorii vor ţine preţul curent. În legătură cu situaţia grânelor d-l insp. general Marinescu Ioan, a dat o serie întreagă de îndrumări, arătând că rezolvarea aprovizionării judeţului cu grâu şi făină, o poate realiza numai institutul de cooperatie, care având la dispoziţie un credit de 2 miliarde de lei, va putea cumpăra grâul necesar pentru ca apol să fie distribuit judeţelor.

D-sa a arătat apol cum se poate extrage procentul de 60% făină pentru fabricarea pâinei de tip popular.

D-l Gheorghe Căteanu, a arătat situaţia municipiului care are nevoie de încă 45 vagoane de făină, afară de ceea ce măcină morile, deci un total de 90 vagoane, cantitatea care ar putea aproviziona complet populaţia.

Petrolul lampant

A doua problemă desbătută a fost aceea a petrolului lampant, un articol de strictă necesitate pentru populaţia dela sate.

D-l prefect a arătat că aprovizionarea cu petrol trebuie să se facă pentru un timp de 6 luni, populaţia cu posibilităţi imediate va cumpăra cu bani, iar celor săraci li se vor pune la dispoziţie credite oferite de primăriile comunale.

Aprovizionarea, care trebuie să se facă în cel mai scurt timp posibil adăugă d-sa, va fi efectuată după un plan bine stabilit; în acest scop Marele Stat Major a aprobat punctul de vedere de a oferi cistele necesare urmând a se distribui cantitatea de 90 vagoane petrol. Distribu-

— Continuare pe pagina 2

Cum se cultivă legume în mod biologic

Un horticultor din Elveția, proprietarul unei mari exploatare de horticultură comercială (Handelsgärtnerel) descrie în revista „Der Wendepunkt im Leben und im Lelden” experiențele sale satisfăcătoare în ce privește produsele horticoale, obținute prin metoda de gunoier biologică.

Iată ce scrie respectivul grădinar. „Compostul (dela latinescul compostum) este cel mai natural mijloc de gunoier. Eu mi-l pregătesc în următorul mod: într'un colț cu umbră al grădinii se adună zi de zi toate rămășițele din bucătărie și din grădină. Aceste rămășițe se vor acoperi neîntrerupt cu pământ vegetal (Humus) și aceasta este condiția principală pentru o bună instalație de compost. Dacă nu se amestecă rămășițele susmenționate, acest pământ vegetal ce conține o mulțime de bacterii folositoare, descompunerea se va face mai încet. Bacteriile acestui pământ vegetal le-a destinat natura ca să descompună în atomi toate părțile constitutive ale plantelor. Din atomi se desvoltă din nou plante. Deoarece un centimetru cub de pământ vegetal conține vre-o sută de milioane bacterii, ne putem închipui cât trebuie să alege după cămășelul acestor ființe de mărime microscopică. Și pentru acest motiv trebuie aduse bacteriile în nemijlocită apropiere a rămășițelor. Cu deosebire toamna vor trebui acoperite cu pământ mult grămezile de frunze uscate depozitate în groapa de compost dacă dorim ca aceste să se descompună în timpul util. Toate fecaliile ce derivă din cotețele de găini și epurași trebuie amestecate cu o cantitate egală de pământ. Până în primăvară dau un gunolul excelent dacă toamna compostul a fost întors cu lopata. La acest procedeu adecă la întorsul cu lopata întrebunțez compost pe jumătate trecut în descompunere sau dacă nu am de acesta în cantitate suficientă, întrebunțez și pământ vegetal. În orice caz e nevoie a adăoga și var (calciu). Se va evita însă a depozita în groapa de compost: hărțile de jurnale și tot ce a venit în contact cu cerneala de tipar. Zdrețele, în-

cheșua și fierul vopsite sau îmbibate cu vopsele otrăvitoare, toate aceste stânjesc descompunerea. Sub nici o împrejurare nu-l permis a vărsa în groapa de compost: zeama de materii fecale ce conține hărțile de jurnale cu cerneală de tipar fiindcă aceasta distruge vietățile solului (de aci derivă și rămele moarte) și descompunerea este stânjecă timp îndelungat. Nu știu care ar fi întrebunțarea acestui fel de gunoier.

Pomii roditori din împrejurime și apropierea groapelor de compost nu este permis a-l stropi. Mijloacele chimice de stropire distruge nu numai paraziții de pe frunze, ci distruge orice vietăți cari se găsesc în pământ. Rămele și bacteriile se distruge astfel complet, se răspândește un miros specific de putrefacțiune, molitile se prefac putregatu. Compostul pregătit până la mijlocul lui August, se poate întrebunța primăvara la gunoier, bine înțeles dacă totul a fost odată întors cu lopata mai înainte de ce a dat înghețul. Cu cât lucrarea aceasta va fi executată mai desăvârșit cu atât și descompunerea va fi mai temelnică. Anotimpul călduros grăbește procesul de descompunere în vreme ce înghețul oprește orice activitate a microorganismelor. Bacteriile ca să poată viețui au nevoie de oxigen și din acest motiv la instalațiile de compost se vor evita gropile zldite. Când se simțeste lipsa de umezeală, groapa de compost se va acoperi cu vreascurl etc. pentru a se evita uscarea. Dacă e la dispoziție zeamă de bălțgar, se va depozita în groapa de compost ca totul să fie bine îmbibat. Acest bălțgar mărește valoarea gunolului. La fasole, la mazere, varză etc. se depozitează acest gunolul deadreptul în groapa din jurul plantelor respective. La morcovi, carote etc. se va amesteca cu stratul de pământ dela suprafață. Ori ce altă gunoier cu materii fecale, zeamă de bălțgar, îngrășăminte artificiale sau cu gunolul nu numai că este de prisos ci este direct vătămătoare plantelor. Substanțe ce n-au trecut în descompunere sunt absorbite de plante și sucii ace-

tora se ruinează. Consecințele: apare rugină pe frunze, tălune, păduchi și alți paraziți. Se va evita stropirea cu mijloace chimice. Prin stropirea aceasta se distruge viața vegetativă a solului și otrăvuri (toxine) de putrefacțiune sunt absorbite de sucii plantelor. Aceste mijloace chimice dau ce e drept pentru moment plantelor o culoare verde specifică, această aparență e numai trecătoare și din punct de vedere a sănătății nu aduce folos nici plantelor și nici consumatorilor.

Din cele expuse este evident: cât de necesară este o terapie de bună orânduială nu numai în câmp ci și în grădină.

Dacă e cazul că pământul-compost conține multe semințe de buruieni, se recomandă a-l încălzi într'un vas vechiu de spălat la o temperatură de 70—80 gr. C. Dacă pământul a ajuns temperatura la care nu se mai poate atinge cu mâinile, atunci și semințele buruienilor sunt distruse. Aproape toți grădinarii sterilizează pământul compost în aburi cu aparate spe-

cială. Ce e drept că se distruge prin procedura aceasta humo-bacteriile (bacteriile pământului vegetal) însă sporele (surpraveștorii reproductivi) ai acestor bacterii suportă fără prejudicii temperaturi cu mult mai înalte. După această procedură se desvoltă cu miliardele altele bacterii noi, bacterii cari își îndeplinesc misiunea. Semințele buruienilor conținând cantitatea deplină a unităților de valoare nutritivă după distrugerea prin înfierbântare dau un gunolul de cea mai înaltă potență.

Ar fi de dorit să se dea tot mai mare atențiune gunolului biologic a zarzavaturilor și pomilor roditori ca să ajungem a produce o calitate suficientă, satisfăcătoare din punctul de vedere al alimentației și sănătății. Bine înțeles că din desfacerea unor produse de calitate superioară, vom trage și foloase materiale mai mari. Pentru alimentația noastră calitatea alimentelor este de importanță principală și orice s'ar zice, de aceasta va trebui să fimem

seamă. Ceeace vatămă sănătatea omului, vatămă și sănătatea plantelor. Cred că experiențele făcute în alte țări: Danemarca, Germania, Elveția ne-ar putea fi de folos la rezolvarea acestei probleme. Problema alimentară în toată complexitatea ei nu poate fi rezolvată exclusiv de teoreticienii sau de practicienii, ci ea reclamă colaborarea tuturor oamenilor de bine.

T. T.

Aviz

De vânzare la Brașov, o parcelă de 386 m. p. (front de 17 m) într'un cartier de foarte mare viitor, prevăzut cu toate lucrările edilitare necesare ca: apă, canal, străzi pavate, electrică etc.

Se face imediat contract de vânzare cumpărare cu toate formele legale, intabulat la cartea funduară. Parcela este liberă de orice sarcini.

Informațiunile se pot obține la ziar. 232 3—0

Rezultatul unui sfat bun...

Numeroase sunt produsele ce sunt încercate fără rezultat. Cu Urodonal nu avem niciodată decepții, căci el liberează repede organismul de acidul uric, de uree și de rezidurile nutriției. Cetiți această scrisoare ce ne este adresată din Paris:

„După sfaturile unui prieten, m'am apucat să iau Urodonal. Curând durerile mele au încetat și în puțin timp am fost scăpat de toate suferințele.”

M. P., PARIS.

Dela primele zile de cură durerile dispar, rinichii și vezica reiau buna lor funcționare, ne simțim ușurați. Urodonal permite de a recăpăta sănătatea.

URODONAL

desintoxică organismul.

La farmacii și droguerii

ESTE UN PRODUS CHATELAIN MARGA DE ÎNGREDERE

LEON TROŢKI

Zilele trecute, lovit cu un drug de fier, de către unul din acei cari crezuse în mistica lui revoluționară, a murit acest agitator și inflăcărat precursor al comunismului realizat.

Că a murit cum trebuia să moară, ispășind crimele și-atarea cruzimi cari le-a făcut cândva, nu vrem să mai adăugăm.

Socotim totuși de mare interes de a prezenta mai jos, din volumul d-lui dr. Voicu Nițescu „Douăzeci de luni în Rusia și Siberia” admirabila încadrare fizică și psihologică a acestui urlaș al inflăcărilor și crimelor, făcută într'un moment când acesta era subit crunt al nouilor vreri rusești în devenire.

„Numai decât alături de șef, poate fi așezat Troțki. Braunstein, căruia i se și zice adiatulul, secundul lui Lenin.

Originar din faimoasa zonă ovreiască, deci îndopat cu tot belșugul de revoltă și de ură împotriva vechiului regim de spășare, de prigoana și de umilință și mai având, ca ovrei, și înăscută sa pasiune, și tenen-

și fanatism scmitic, Troțki, care la 1905 fusese președinte al sovietului din Petrograd, și-a pus, cu o vigoare și tenacitate fără pereche, la contribuție toate aceste calități pentru a provoca și a duce la biruință revoluția bolșevică.

Oportunist, dacă trebuie, el repetă cu ușurință jocul din timpul războiului, când dela Paris trimetea corespondențe pline de patriotism zrelor burghize Kievskaia Măsi (dela Kievului) și Djen (Ztua), în vreme ce în zlazul său Nașe Slovo, (Cuvântul nostru) redactat în capitala Franței, propovedea defetizmul, încurajând pe soldații ruși din corpul expediționar, debarcați la Marsilia, să-și omoare comandantul. Dulceag și risipitor de laude și sentimente patriotice față de agenții guvernului englez în timpul când se găsea internat la Halifax, el bolșeviza în a aceiași vreme pe prizonierii germani, internați în lagărul de acolo. Decis de a face pace cu nemții și de a determina pacea universală, el asigură în același timp, în calitatea sa de comisar al Externelor, pe ministrul Franței în Rusia, de în-

tențiile sale de a provoca războiul sfânt și de hotărîrea de a duce până la capăt lupta împotriva imperialismului german.

Troțki nu e simpatizat de Ruși, nici chiar de bolșevici. Dar se impune prin neînțelegerea sa activitate de zi și de noapte, prin inteligența sa vie, prin cuvântul său fugos, prin scrisul colorat, incendiar și prin extraordinarul său talent de organizare. Nu e om de idei, dar un executor neîntrecut al lor. Pentru a le traduce în fapt el uzează de orice mijloc. Sângele nu-l înspălmântă și ar uide, dacă ar fi cazul, chiar cu mâna proprie. Deslănțue cea mai grozavă teroare și o îndrumă pe o paslune fără pereche pentru a face să birue „doctrina” și să impună pretutindeni „dictatura proletară”.

Fără ambițiosul Troțki, lovitura bolșevică, cu greu ar fi putut fi dată și puțin cred că ar fi putut reuși fără concursul lui.

Numit după pacea dela Brest comisar al războiului, el organizează cu aceeași înfrigurare și fanatism scmitic armata roșie, acest instrument destinat să garanteze dictatura din Rusia și... s'o extindă și asupra altor țări burghize!

Un șuerat prelung frânge brusc firul gândurilor. Ca din pământ răsar vre-o douăzeci de figuri, cari se înfîș în fața spectatorilor, și urmăresc de aproape toate mișcările acestora. Sunt agenții Ceka. Iar soldații letoni cu armele în mâini deschid drumul automobilului, a cărui siluetă străbate în sunetul gălăgios al clacsonului ceața grosă a dimineții. Intr-o clipă, mașina e în fața noastră în fundul ei o figură întunecată pare purtată pe ărșipile unui vârtel înspre adâncul Kremlinului. Un veritabil Mefisto! Din dosul unor lentile ușor aburite sfredelesc mulțimea doi ochi răi și preocupați parcă numai de prada pe care o urmăresc cu o diabolică pasiune. Un barbișon ascuțit îi scăpăra ca un silet. Subt o frunte largă, care pare a respinge orice rază de lumină pentru a țese în întuneric numai gânduri criminale, se frământă nervos câteva cute largi, cari traversează puțină carne puhavă, obrajiți înguști, vinețgalbul, deșertii de sânge și tremurând în umbra cărbunilor din dosul ochelariilor ca subt izbitorie unul resort magnetic.

Mașina se rostogolește spre intrare. Șuvița de păr negru scăpată de sub șapca fovără-

șească a Ahasverului roșu, flutură în vânt ca niște aripi de demon. Mefisto dispăre după porțile cari se închid grele în urma lui și se înalță spre vârful aurit al cetății căzută sub stăpânirea sa.

După această defilare a primului „drujnic” al țarului roșu, spectatorii se risipesc tăcuți. Nimeni nu-și spune impresiile. Eu am o satisfacție personală. Troțki, această ghilotină mereu în funcțiune, este în întreagă înfățișarea lui așa cum l-am cunoscut înainte de a-l vedea...”

Vinuri superioare,

naturale și alese,

albe și negre, dela

renumitele podgorii

DEALUL ZORILOR

le găsiți la BRAȘOV, la

„Bodega Centrală”

2 Str. Smârdan (Brutari) 2

(prin Mihai Weis și Sf. Ion)

Cunoscătorii le preferă cu

încredere

Cetiți și răspândiți
„GAZETA TRANSILVANIEI”
cel mai vechi ziar românesc

Cronica agricolă

Să economisim pâinea

Recoltarea grâului este terminată.

În cele mai multe regiuni ale țării treieratul este în tolu. Rezultatul treieratului este satisfăcător, dacă ținem seama de timpul cu totul nepriinc, care a împiedecat înămânțarea, creșterea, dezvoltarea și coacerea grâului. Brațele și animalele care au lucrat pentru cultura câmpului au fost și ele mai reduse în acest an, așa că putem fi mulțumiți cu ceea ce obținem la hectar, cantitativ și calitativ.

Nu avem o recoltă bogată, dar cu o chibzuită întrebunțare, această recoltă poate fi îndestulătoare, pentru vremurile de azi care ne cer un consum mai ridicat de pâine.

Obiceiul să consumăm multă pâine.

Străinii care ne vizitează sunt uimiți de belșugul meselor noastre la care pâinea se servește la discreție, după pofta fitecărui.

Desigur, nu împotriva acestui obicei de a consuma pâinea

după dorința fitecărui, dorim să scriem. Oricine însă poate să constate o risipă de pâine, aruncându-și privirea pe mesele unor restaurante.

Țăranii care cultivă grâul au înăscut respectul pâinei. Consideră ca un păcat aruncarea unei fărâməturi de pâine, și nu ar fi rău dacă în această privință ar fi limități de orășeni.

Grâul din acest an ne costă multă trudă, mari sacrificii și reprezintă o mare valoare pentru țara noastră. Avem dreptul deci să cerem ca orice risipă să înceteze.

O raționare a consumului de pâine nu ne-ar fi pe plac. Nici introducerea unui procent de secară, formal sau făina de orz, nu ne-ar încânta.

Dorim să avem pâine multă și cât se poate de eficientă. Trebuie deci să ne impunem o disciplină a economisirii pâinei, deoarece grâul se va căuta tot mai mult, atât pentru nevoile interne cât și pentru export.

Ing. Agr. Hogeia Ion.

luptei constituționale... ne pregătim de luptă mare și oboseală... astăzi nu e vorba de un scaun sau de un vot în parlamentul maghiar, nu de oarecare mică concesionă națională, limbitice sau politice, — ci onoarea națională a poporului român este pusă în joc".

Procesul a fost deferit spre judecare Curții cu jurați din Aard. Doda nu s'a putut prezenta la proces. Era bolnav, căci în urma unui atac de apoplexie cea a suferit în 28 Aprilie 1888, jumătatea dreaptă a corpului i-a rămas paralizată, — căzut la pat și nu s'a mai putut refăce.

La primul termen de înfățișare, 16 August 1888, Curtea, bazându-se pe certificatul medical prezentat de sora inculpatului, a amânat dezbaterile pe 17 Septembrie 1888. Dar nici la acest termen Doda nu s'a putut prezenta. În apărarea lui se prezentă cu procuror avocatul Carol Eötvös din Budapesta, care prezentând un nou certificat de boală ceru amânarea judecării, ceea ce însă nu i s'a admis. Curtea a procedat la judecarea cauzei în lipsa inculpatului și a apărătorului său pe care nu l-a admis să pună concluziuni în instanță și nici actele prezentate de aceasta nu au fost luate în considerare.

Bazându-se exclusiv pe actele din dosar, susținute de procuror, Curtea, compusă din jurați: Dr. St. Prtegel, I. Kristyori jun., L. Illyés, E. Inkey, Dr. Rosenberg, Ed. Gruber, Lud. Temer, M. Plesch Gliza Somtágh, Dr. Köpf, Földes și Fr. Höning — condamna în lipsă pe generalul Traian Doda la 2 ani închisoare de stat, 1000 fl. amendă și cheltuieli de judecată.

În ziua de 11 Ianuarie 1888, Dieta a luat la cunoștință și și-a înscris raportul comisiei de incompatibilitate, care conchidea la anularea mandatului generalului Doda. Devenind astfel vacant locul de deputat, prezidentul ordonă alegerea nouă în circumscripția Caransebeșului. Noua alegere s'a ținut în ziua de 2 Februarie 1888, când la îndrumarea lui Doda se alege fără contracandidat Mihail Popovici, protopopul Orșovei. Dar nici el nu și-a prezentat credenționalul. A adoptat aceeași atitudine și aceeași procedură ca și Doda, încât și acest nou mandat a fost anulat. Pentru cea de a treia alegere, fruntașii români au căzut de acord să ofere candidatura unui maghiar cunoscut ca partizan al naționalităților nemaghiare din Ungaria. Astfel fu ales fără contracandidat Mocsáry Lajos, deputat al cercului Caransebeș.

Condamnarea lui Doda. Conținutul proclamațiunii adresată alegătorilor săi la data de 12 Octombrie 1887, fu socotită ca atățătoare împotriva rasei maghiare. Procurorul se seșiză de ea și deschise acțiunea publică împotriva generalului Doda pentru faptele prevăzute de §-ul 172 din codul penal. Pasagiul incriminat este următorul:

"Poporul român, prin apucăturile de forță și machinațiuni a fost scos din toate pozițiunile

CINEMA „ASTRA”

Azi și zilele următoare

Prezintă un film extraordinar realizat de ROBERT SODMAC

Cu: PIERRE RENOR - ERICH von STROHEIM MAURICE CHEVALIER - MARIE DÉA

în cel mai mare film polițist realizat în ultimii ani

CAPCANA

(PIEGES)

Senzațional - Captivant - Impresionant

Breslele Comercianților de Alimente Băuturi și Coloniale Delicatero din Municipiul și Județul Brașov

COMUNICAT Nr. 3.

În urma intervențiilor conduse breslele noastre comerciale, aducem la cunoștința d-lor membri (e) ai acestor bresle că s'au luat următoarele dispozițiuni:

1. Contribuția de 1 leu pentru vânzările până la 50 lei:

Această contribuție se plătește consumator și se încasează prin aplicarea de timbre pe bonuri din aceleași cartele cu care se încasează și contribuția de 2%. Cartelele cu bonuri vor fi prezentate la viza percepției respective, mai înainte de a fi folosite.

Sunt scutite de contribuția de 1 leu, vânzările de diferite articole puse în consumație, a căror valoare nu depășește suma de 10 lei inclusiv, cu excepția băuturilor alcoolice care nu au nici o scutire de această contribuție. Bonuri se eliberează chiar și pentru cumpărăturile scutite de timbru sub 10 lei.

Articolele scutite de contribuția Națională de 1 și 2%, sunt: pâinea, făina, mălaiul, sare, zahărul, carnea proaspătă, de vite și de pasări, untura și grăsimile, undelemaul, laptele, zarzavaturile și legumele proaspete, fructele proaspete, din țară, gazul lampă, lemnele de foc pentru consumație proprie, brânză albă, brânză telemea, brânză de vaci, smântâna, chibriturile, medicamentele.

Pentru eventualele cazuri de contravenții, omisiuni de aplicarea timbrului, până la suma de 100 lei, la această contribuție, se aplică pe loc amendă prin anularea valorii înzăcite a timbrului frustat, plus taxa simplă (adică de 11 ori timbrul ce urma să se aplice, fără alte amenzi suplimentare).

2. Legea speculei și Legea controlului prețurilor din 4 Martie a. c.

Toate măsurile sunt supuse controlului prețurilor, prin legea din 4 Martie 1940.

Din lista mărfurilor supuse controlului legii speculei, s'au scos în timpul din urmă, următoarele: zahărul, apa gazoasă, (sifonul), talpa, semințele uleioase, spiritul denaturat, sulfatul de cupru.

Sunt admise următoarele scăzăminte: Apa minerală 2%; Brânză albă (telemea) 15%; Alte preparate din lapte 8%; Fructe și zarzavaturi proaspete 20%; Mezeluri 8%; Ouă 5%; Păsări tălate 10%; Sapunul 15%.

3. Sărbătorile și închiderea magazinelor.

Conform deciziei Ministerului Municipiului No. 32491—1940, toate magazinele comerciale din localitățile recunoscute oficial la stațiunile climaterice sau balneare, pot fi deschise toată ziua în zilele de Dumăică și sărbători legale, pe timpul dela 15 Iunie 15 Septembrie.

Seara, magazinele din aceste localități pot fi deschise până la ora 21;

4. Registrul special pentru făină. Sunt scutiți de a ține registre, comercianții dela sate, care vând făină cu amănuntul până la maximum 5 kgr. de persoană.

5. Prețul produselor alcoolice monopolizate.

Cu începere dela 14 August cor. s'a majorat prețul produselor alcoolice vândute în sticle, din Depozitele M. A. T. în viltor, prețurile acestor produse vor fi următoarele:

Spirit ratnat 95° preț de detali. 132,20, remiza 7,80, la consumator 140.—

Rachiu 40° preț detali. 51,40, remiza 6,60, la consumator 58+2a.

Țuica 30° preț de detali. 49,40

remiza 6,60, la consumator 56+2a.

Rachiu 32° preț de detali. 41,70, remiza 4,30, la consumator 46+2a.

Spirit denat. 86° preț de detali. 35,80, remiza 4,20, la consumator 40 —

Spirit denat. 95° preț de detali. 56,40, remiza 3,60, la consumator 60.—

6. Avenziile comunale pentru brevete:

S'au făcut numeroase intervenții în scopul de a fi reduse aceste avenzi la sume potrivite cu situația de acum, față de criza acută ce bătute comerțul. Unele comune au înțeles dificultățile cu care avem de luptat și au dus sumele din proprie inițiativă; altele se țin încă intransigente toată starea de fapt a lucrurilor de deplin recunoscută.

În curând comisia respectivă, își va fixa punctul de vedere, care poate fi altul de cât acela de a se face înlesniri debitanților prin furarea unor sume medii, față de anii precedenți, așa cum s'a procedat și în alte județe.

Cu această ocazie încunoștințăm pe d-nii membri (e) că birourul Breslei noastre, face numeroase intervenții, în toate ocaziile și oricâte ori trebuie de a se cere înălturarea unor stări de lucruri nepotrivate daunătoare comerțului. Urmăriți zilare ori de câteori vi se trimite comunicatele noastre, ca cari vă vom ține în curent. Pentru orice nedumeriri, cereți-ne explicații. Birourul Breslelor este permanent deschis în toate zilele de lucru, înainte de amiază.

Nr. 77. — 1940 August 22.

Președintele Breslei Comerc. de Alimente și Băuturi,

Moise Popa

Președintele Breslei Comerc. de Coloniale

Radu Stinghe

Primăria comunei Satulung.

No. ad. 435/940.

Publicațiune.

Primăria comunei Satulung județul Brașov dă în antrepriză prin licitație publică cu oferte închise ce se va ține în ziua de 19 Septembrie 1940 ora 9 în localul primăriei, executarea barajului de pe pârâul Gârca în hotarul comunei Satulung.

Valoarea lucrării este de 765.961 lei.

În caz de neprezentarea nici unei oferte se va ține a doua licitație în același loc și la aceeași oră în ziua de 1 Octombrie 1940.

Proiectele, caletele de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunală.

Garanție 10% din prețul oferit.

Satulung, la 26 August 1940.

p. Primar, Notar,
I. Bucurciu T. Butu
#324 1—1

De închiriat 13 camere, bucătărie, baie, etc., în Str. Avram Iancu Nr. 43 și 4 camere, bucătărie, baie, etc., în Str. Crucii Nr. 44. Informații în Calea Victoriei Nr. 35. Telefon 3155
#215 7—0

Reclama este sufletul comerțului. Gazeta Transilvaniei publică cele mai ieftine anunțuri și reclame.

Conferința administrativă dela Brașov

— Continuare din pag. 1 —
face în modul următor: Pasa centrală 11 vagoane, paza Bran 25 vagoane, paza Feldioara 13 vagoane, paza Codlea 10 vagoane, paza Săcele 14 vagoane și paza Buzăul Ardelean 17 vagoane, iar pentru municipiul Brașov sunt necesare alte 90 vagoane.

Petrolul va fi distribuit prin societățile „Distribuția” și „Unirea”, cărora urmează a li se suspenda prin intervențiile la forurile de resort, taxele localei termenului de descărcare.

S'a hotărât a se interveni ca întreaga cantitate de 180 vagoane să fie primită în timp de 30 zile, deci câte 6 vagoane pe zi.

Depozite de alimente la sate

În vederea aprovizionării cu alimente pentru iarnă, d-l col. Vintilă Georgescu a arătat că această problemă cere o adâncă pătrundere și o cumpănă soluție.

Trebuie să creștem pe lângă comuna politică și administrativă comuna economică pentru a ne forma depozite cu alimente de strictă necesitate. Pentru organizarea acestor depozite este nevoie de un fond de rulment în vederea procurării alimentelor ca: grâu, ulei, cartofi, zahăr, precum și lemne cari fonduri vor fi crelate prin deschiderea de credite sau altele din rezervele disponibile, cari urmează a fi apoi prezentate pentru aprobare. D-sa a mai anunțat că în această lună se va aplica și încadrarea funcționarilor urmând ca diferențele de salarii să fie plătite tot din acest fond, care va fi extras din bugetul comunei fără a se ataca fondul drumurilor și ajutorării concentrațiilor.

În acest scop continuă d-sa, urmează ca toți notarii să ia contact cu primarii comunelor, pentru înființarea acestor depozite de alimente.

In comunele cari au unități cooperativе, se vor pune la dispoziție sumele necesare, controlându-se apoi dacă sau cumpărat cantitățile de alimente stabilite. Direct răspunzători vor rămâne primarii comunelor. In ceea ce privește aprovizionarea cu lemne, ea cade în sarcina primăriilor, cari vor trebui să aibă depozite organizate. S'a mai hotărât a se interveni pentru aprovizionarea plășilor Buzăul Ardelean și Bran cu porumb.

Dem. Rădulescu.

Membrii clerului tuturor cultelor nu vor mai putea participa la conducerea cooperativelor

Comunicatul ministerului cultelor și artelor

Ministerul cultelor și artelor a dat o decizie prin care se interzice în mod absolut membrilor clerului tuturor cultelor să participe la conducerea cooperativelor, fie că figurează în consiliile de administrație sau în comitetele de direcție, întrucât pentru aceasta e nevoie de aprobarea expresă a autorităților, cari numesc și plătesc salariile acestora.

In acest scop se va comunica de către minister Institutului

național al cooperatiei, că urmează ca toți clericii dela conducerea cooperativelor să fie puși în disponibilitate, întrucât n'au căpătat autorizarea prealabilă cerută de lege.

Ministerul își rezervă dreptul ca pentru clericii dela conducerea cooperativelor cu caracter bisericesc să acorde aprobări individuale, după examinarea și verificarea fiecărui caz în parte.

O lămurire

cu privire la deplasarea unor bunuri dela frontiera de Nord

Președinția consiliului de miniștri comunică:

In urma evacuării Basarabiei și Bucovinei de Nord, armata a fost și este obligată să deplaseze mai în interior, instituții și servicii cari erau prea excentrice față de trupele pe care trebuie să le deservească. Această deplasare nu trebuie

deci să impresioneze pe nimeni, deoarece armata și absolut toate autoritățile de Stat sunt și rămân la locul lor.

Evacuările ce se fac, chiar în afară de cadrul armatei, nu se fac decât în măsura în care anumite depozite și bunuri n'au rostul să stea la frontiera.

TEATRUL pentru muncitori

Miercuri, organizația „Muncă și Voe Bună” a dat un nou spectacol, inaugurând pentru toamnă și anul viitor, turneul regulat de reprezentații teatrale.

Am mai scris noi despre admirabila utilitate pe care o are organizația „Muncă și Voe Bună” și mai ales, despre folosul inegalabil pe care-l aduce sufletului muncitoresc, aceste turnee teatrale. Deaceia mărturisim, ne-am bucurat profund aflând despre reluarea activității acestei ramuri a organizației.

Trebuie să stabilim din capul locului, existența câtorva elemente în anumite mentalități pe cari noi, de multă vreme încă, le privim cu compătimire; Lumea „bună” zămbește ori de câte ori este vre-un spectacol de acest fel, ironizând piesă, actori, public. Sunt atât de obțuzi încât refuză orice spectacol a acestei organizații.

Mă gândeam la un moment dat la toți acești zeflemești, în vuetul aplauzelor la scena deschisă — la reprezentația piesei „D'ale Carnavalului” de Caragiale, care a avut loc la spectacolul de Miercuri.

Un spectacol admirabil. Piesa — această farsă a lui Caragiale — deși, cum știm toți, nu este o bucată strălucită, a plăcut, a entusiasmă tot publicu, spectator. Și aceasta, deși gura se datorește artiștilor, cari au știut prin jocul lor să pună, să suplănească ceea ce lipsea piesei în valoarea ei.

Anumită lume a zămbit iarăși „superior” la văzul celor cari se revăreau din sa „Redoute”. Și acum însă — ca și altădată — nu l-a luat în seamă. Și noi toți, cu muncitori, cu toată lumea de jos, le suntem recunoscători că nu-i avem în mijlocul nostru pe acești sceptici și blazați cari le fac și acestea, nu din gust sau prea mare știință, ci mai degrabă din complicitate lipsă a lor.

Teatrul „Muncă și Voe Bună” ca și spectatorii și toți animatorii lui au altceva mai bun de făcut. Nu au timp pentru aceste lăse și fardoseli.

Noi cerem teatrului acesta să dea nu două ci patru reprezentații de fiecare turneu, ca să poată toată lumea muncitoare să-l vadă și să-l aplaude.

Pentru ca acest teatru să rămână mereu o dată fericită din lunile omului dela muncă și modeste, când și el să cunoască un adevărat moment de desfășurare sufletească.

C. P. T.

Politia și Siguranța Jud. Brașov

— C o m u n i c a t —

Toți locuitorii de origine din Basarabia și Bucovina de Nord, sunt obligați să se prezinte în termen de 48 ore la Biroul de Populație Brașov, cu toate actele personale spre a face declarații dacă doresc să rămână în România și pe mai departe sau doresc să fie repatriați.

Cel cari nu se vor prezenta vor pierde drepturile.

Farmacii de serviciu. Dela 1—7 Septembrie vor face serviciu peste amiază, noaptea și Duminica, farmaciile, Hans Schneider la „Leul de aur” din Str. Regele Carol 15 a) și Fritz Lukas la „Crucea de aur” din Str. Iuliu Maniu 20 a).

Statele-Unite

posedă 10.015 avioane militare și navale

Livrările lunare se ridică la 800 aparate

Washington. — Președintele Roosevelt, primind pe ziariști, a declarat că guvernul american posedă 10.015 avioane militare și navale și că livrările de noul avioane se cifrează acum la o medie lunară de 800 aparate.

D-l Roosevelt a adăugat că

guvernul Statelor Unite se interesează acum de următoarele probleme: antrenarea piloților și sporirea capacității de producție a fabricilor de avioane. D-sa a adăugat că realizarea ambelor probleme este pe cea cea bună.

Situația agricolă din țară

In intervalul dela 20—28 August 1940, situația agricolă din țară s'a prezentat astfel:

Starea timpului variabilă.

In ținutul Olit lipsa de ploaie stânjenește buna dezvoltare a porumbului. In regiunile de deal, munte și la semănăturile târzii, timpul menținându-se rece și ploios, sunt temeri ca porumbul să nu ajungă la maturitate. Starea culturilor de porumb este foarte variată. Se apreciază producția probabilă între 200—1800 kgr. la ha.

Recoltatul culturilor de vară

Recoltatul și căratul culturilor de vară este aproape terminat. Se mai continuă treieratul. S'au costat fânețele, lucernerile și trifoliștele. Se fac pe alocuri arături pentru grâu.

Sfecla de zahăr și floarea soarelui promit o recoltă satisfăcătoare. Cartofii se prezintă

mijlociu. In ținutul Suceava excesul de apă provoacă, în locurile joase putrezirea cartofilor.

Pretutindeni se resimte lipsa de brațe și animale de muncă.

Viile sunt compromise

Recolta viilor este compromise din cauza atacului puternic de mană și cidium, cari ajunge pe alocuri la 9%.

Producția de fructe este foarte scăzută; singur județul Turda are o producție bună de mere și prune. In ținutul Suceava se găsec nuclei din abundență.

Prețul muncilor agricole se menține ridicat.

In ținuturile Olit, Bucegi, Prut și Mureș se semnalează cazuri de pesta porcină și rujei. In ținutul Prut se mai semnalează și febra aftoasă.

Pe plața sunt mari cerințe de grâu și semințe uleioase.

Ministerul Agriculturii desminte svonorile despre o nouă expropiere agricolă

Ministerul Agriculturii și Domeniilor aduce la cunoștința generală, că svonorile care circula în special în Dobrogea despre o nouă expropiere agricolă, sunt complet lipsite de temel și deci nimeni nu trebuie să le dea crezare.

Puneți sectorul poștal pe scrisorile trimise in București

Constatându-se că foarte multă corespondență adresată în București nu poartă numărul sectorului poștal și cum din această cauză se întâmplă dificultăți cu cartea ei, iar uneori chiar se întârzie dela distribuție, publicul este rugat să adauge neapărat în adresă și numărul sectorului poștal.

Astfel se dă posibilitatea ca toată corespondența să fie distribuită cu prima cursă după sosirea ei.

Orice informații în acest sens, se pot obține la oficiul poștal din localitate.

Crucea Roșie americană a fost rugată să nu mai trimită alimente in Anglia

New-York. — Corespondentul agenției D.N.B. transmite:

„New-York Times” află din Londra că guvernul britanic ar fi rugat autoritățile Statelor Unite și în primul rând Crucea Roșie americană, de a nu mai trimite alimente în Anglia.

Tot tonajul vaselor engleze disponibile, trebuie să fie

rezervat pentru transportul munițiilor și munițiilor, de care Anglia are mare nevoie.

Toți bărbații americani între 21—30 ani vor face serviciu militar

Washington. — Corespondentul Agenției Ștefanî comunică:

Senatul a respins cu 6 voturi contra 19 un proiect de lege, care tindea să limiteze serviciul militar obligatoriu la tinerii în vârstă de 21—24 ani în forma sa actuală proiectu prevede că toți bărbații între 21—30 ani vor fi supuși instrucției militare.

Senatorul Barkley a declarat că cu incepere de Marți, Senatul va ține și ședințe de noapte spre a grăbi votarea proiectului.

Cei 3.600.000 străini din St. Unite obligați să depună amprente digitale

New-York. — Toți străinii din Statele Unite în vârstă de peste 14 ani, în număr de 3.600.000, vor trebui să se prezinte la autorități până la sfârșitul lunii Decembrie spre a depune amprentele lor digitale.

Corespondentul agenției DNB precizează că este vorba de aplicarea legii cerută pe vremuri pentru combaterea „colonei a cincea”.

Reconstruirea portului
Narwik

Stockholm. — Corespondentul Agenției „Ștefanî anunță:

Reconstruirea Narwik-ului și a portului de export al fierului suedez, se urmează în mod activ. Peste câteva luni portul Narwik va fi pus în funcțiune.

Bărbieri!

Dacă doriți, să vă ascuțiți briciul d-v. de un specialist, adresați-vă mie, având o practică îndelungată în ITALIA, GERMANIA și UNGARIA și fost conducător al filialei a Primei Fabrici Ungare de brice.

Prelau deplină garanție pentru lucrările efectuate.

FONDATA 1908

Cu toată stima

L. DURIGHELLO

326

tochler artistic cu diplomă

1—1

Brașov, Str. Diaconu Coresi 4